

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

INFO CBBiH

U ovom broju:

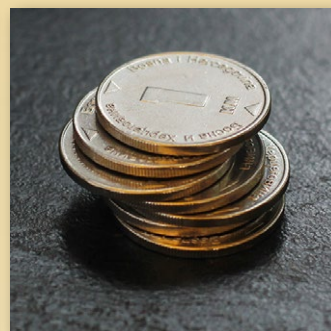
MILICA LAKIĆ
IMENOVANA NOVOM
VICEGUVERNERKOM
CBBiH

OBILJEŽAVANJE
20. GODIŠNJICE
CBBiH – OTVORENA
NUMIZMATIČKA IZLOŽBA
"TRAGOM NOVCA"

NOVAC NA TLU BiH

MEĐUNARODNOJ
KONFERENCIJI CBBiH
PRISUSTVOVAĆE NAJVIŠI
DOMAĆI I MEĐUNARODNI
ZVANIČNICI

CENTRALNOJ BANC
BOSNE I HERCEGOVINE
NAGRADA ČASOPISA
CAPITAL FINANCE
INTERNATIONAL

POSJETA PALESTINSKE
MONETARNE VLASTI
CENTRALNOJ BANC
BOSNE I HERCEGOVINE

CBBiH OBJAVILA
STATISTIKU DIREKTNIH
STRANIH INVESTICIJA U
2016. GODINI

Izdavač: Centralna banka Bosne i Hercegovine;
Adresa: Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Priprema: Služba za odnose sa javnošću

Prevod tekstova na engleski jezik: Služba za odnose sa javnošću

Lektura (jezici bh. naroda i engleski jezik): Služba za publikacije i biblioteku i
Služba za protokol i prevođenje

Web stranica: <http://www.cbbh.ba>
E-mail: pr@cbbh.ba
kontakt telefon: (033) 278 123

MILICA LAKIĆ IMENOVANA NOVOM VICEGUVERNERKOM CBBiH

Na sjednici održanoj 31. 7. 2017. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) odobrilo je imenovanje dr. Milice Lakić za viceguvernerku CBBiH.

Imenovanje je izvršeno na mandatni period od četiri godine, a po isteku mandata viceguvernera dr. Radomira Božića, te će dr. Milica Lakić preuzeti dužnost 11. 8. 2017. godine.

Milica Lakić na poziciju viceguvernerke CBBiH došla je s mjesta direktorice Glavne banke Republike Srpske Centralne banke Bosne i Hercegovine (GBRSCBBiH) Banja Luka, a imenovanjem je zadužena za Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom.

Na istoj sjednici, Upravno vijeće CBBiH je odobrilo i imenovanje Stojanke Šarović za zamjenicu glavnog internog revizora CBBiH.

OBILJEŽAVANJE 20. GODIŠNJICE CBBiH – OTVORENA NUMIZMATIČKA IZLOŽBA "TRAGOM NOVCA"

U povodu obilježavanja 20. godišnjice Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH), u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu je 11. 8. 2017. godine otvorena numizmatička izložba pod nazivom „Tragom novca“.

Otvaranju izložbe prethodila je svečana sjednica Upravnog vijeća CBBiH, a samu izložbu, koja predstavlja prvu u nizu aktivnosti kojom, pod sloganom „20 godina stabilnosti“, CBBiH obilježava 20. godišnjicu rada, svečano je otvorio guverner CBBiH dr. Senad Softić.

U obraćanju prisutnima guverner Softić je istakao da je CBBiH, koja je počela s radom 11. augusta 1997. godine, odgovorna za izdavanje novca i provođenje monetarne politike na jedinstvenom ekonomskom prostoru.

„Ponosan sam što mogu istaći da je CBBiH potpuno nezavisna, kredibilna i transparentna i da je svih ovih godina, provodeći monetarnu politiku, služila kao jedan od temelja makroekonomske stabilnosti“, rekao je guverner Softić.

Prve novčanice konvertibilne marke izdate su 22. 6. 1998. godine a prvi kovani novac u decembru iste godine.

„Postavka novca koju danas otvaramo prikazuje najljepše i najznačajnije primjerke novca u opticaju na teritoriji današnje Bosne i Hercegovine, od 4. vijeka prije nove ere do 21. vijeka, koji su dio kolekcije novca u vlasništvu Zemaljskog muzeja BiH ili CBBiH, uključujući i novac koji je trenutno u opticaju“, kazao je guverner.

Izložba je za javnost otvorena do 22. 9. 2017. godine. S ciljem promovisanja ove postavke i informisanja javnosti o novcu u opticaju na teritoriji Bosne i Hercegovine kroz različite historijske periode, CBBiH je u saradnji sa svojim partnerskim institucijama i obrazovnim institucijama upriličila i organizovane posjete Muzeju do zatvaranja izložbe.

U Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine prikazan je promotivni spot o CBBiH, a tokom trajanja izložbe, u prostoriji u kojoj se nalazi postavka novca, prikazivan je i video-film o CBBiH.

Ovom prilikom, guverner Softić je promovisao i jubilarno izdanje srebrenjaka CBBiH, posebno dizajniranog i izrađenog kako bi bila upotpunjena svečanost obilježavanja 20. godišnjice CBBiH.

Kako je proteklih 20 godina fokus rada CBBiH na stabilnosti, u večernjim satima, na fasadi zgrade CBBiH u Sarajevu bila je postavljena video-projekcija u znaku "20 godina stabilnosti".

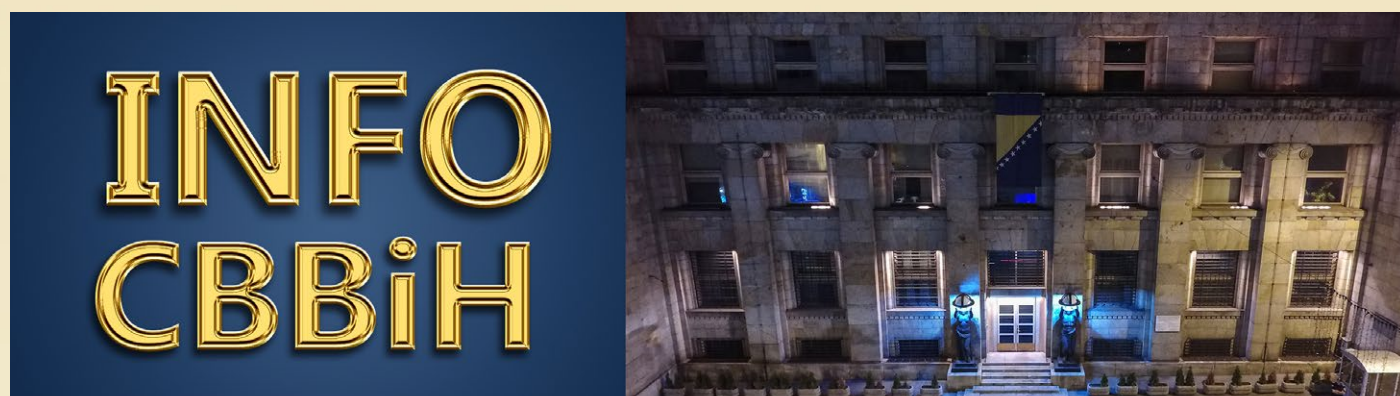
JUBILARNA KOVANICA

U povodu 20. godišnjice djelovanja, CBBiH je izdala jubilarnu kovanicu – srebrenjak, a koja je ujedno i simbol jednog uspješnog perioda CBBiH kao nezavisne monetarne institucije i institucije koja služi kao sidro monetarne i finansijske stabilnosti u zemlji. Kovanica je proizvedena sa sljedećim specifikacijama:

20. godišnjica Centralne banke Bosne i Hercegovine

Prečnik (mm)	38.61
Težina (g)	28.28
Legura	925/1000Ag
Oblik	okrugao
Ivica	nazubljena/glatka
Kvalitet	Certifikat o dokazu autentičnosti
Limit izdavanja	2000 komada

NOVAC NA TLU BiH

Još od drevnih civilizacija, starog Egipta, antičke Grčke i Rima, novac je izražavao identitet države – karakter, historijska, kulturna i druga obilježja jedne zajednice i predstavlja neophodan instrument ekonomskog i društvenog razvoja. Za novac se često govorilo i da je vizitkarta svake zemlje, misleći, između ostalog, i na njegovu promotivnu ulogu – od vladara koji su, svjesni važnosti izgleda novca, birali kvalitet i dizajn novca koji će njih lično promovisati i veličati, pa sve do savremenih država na čijem novcu možemo vidjeti naučnike, umjetnike i druge značajne ličnosti te gradove, pejzaže, historijske simbole i ostale specifičnosti zemlje. Sve to, imajući u vidu da danas u vremenu brzog življenja novac cirkulira, prolazi kroz mnogo ruku i kroz različite zemlje te da se na ovaj način i brzo i jednostavno prezentira identitet svake zemlje.

Na prostoru Bosne i Hercegovine kroz historiju su se izmjenjivali različiti osvajači i uprave koji su sa sobom donijeli svoju kulturu, civilizaciju, privredu, ekonomiju, pa time i svoj novac.

Tako su se još u petom vijeku prije nove ere pojavili prvi grčko-ilirski novci koji su kovalе lokalne zajednice, ali pod grčkim uticajem.

Od trećeg vijeka prije nove ere u većem broju počinju pristizati i rimski republikanski novci i to primarno u južne krajeve zemlje, ali postupno sve više i prema unutrašnjosti.

Bosanski srednjovjekovni vladari su kovali svoj novac i to od tankog srebrnog lima, u nominalama dinara, poludinara i groša. Početkom 14. stoljeća, pojavili su se novci za koje možemo reći da su prvi bosanski novci, koje su kovali banovi Mladin I i II a njihovi nasljednici, banovi Stjepan II Kotromanić i Tvrtko, nastavili su kovanje.

Najzanimljiviji, ali i najljepši primjerak novčarstva srednjovjekovne bosanske države je čuveni zlatni četverostruki dukat, koji je (vjerovatno) iskovao kralj Stjepan Tomaš. U starijoj literaturi taj je primjerak obično pripisivan kraljevima Tvrtku I ili Stjepanu Tomaševiću, tako da je široj javnosti on danas ostao poznat kao „Tvrtkov četverostruki dukat“. Zlatnik je bio finoće 980/1000, težak 14,05 grama, prečnika 30 mm i debljine 1 mm. Zbog četverostruko veće

težine u odnosu na do tada kovane zlatnike u evropskim zemljama, prozvan je četverostrukim dukatom i spada među najljepše primjerke zlatnika kovanih u čitavom srednjem vijeku.

Na području današnje Bosne i Hercegovine tokom srednjeg vijeka, kolali su i novci susjednih zemalja, što potvrđuje činjenicu da je srednjovjekovna Bosna imala dobre trgovačke odnose s prvim susjedima. Od takvih novaca, najčešće se nalaze slavonski banovci te srpski i dubrovački dinari.

U periodu od 16. do 19. vijeka na području današnje Bosne i Hercegovine prisutan je raznovrstan novac, a najzastupljeniji je osmanski, mletački te austro-ugarski. U Srebrenici, Sarajevu i Banjoj Luci postojale su i kovnice turskog novca, za koje se pretpostavlja da su djelovale u 16. i 17. vijeku.

Bosna i Hercegovina je od 1878. postala dijelom Austro-Ugarske monarhije, čija je službena valuta bila florin / forinta, koja je 1892. godine zamijenjena krunom / koronom. Pored njih, u opticaju su bili još i heler / filer, koji je zamijenio prijašnji krajcar / križar.

Tokom 20. vijeka Bosna i Hercegovina se nalazila u sastavu nekoliko država i sve su izdavale papirnati novac. Na pojedinim novčanicama su korišteni motivi iz Bosne i Hercegovine, pa tako na novčanici od 10 dinara iz 1939. godine prikazan je Stari most u Mostaru, a na novčanici od 1000 kuna iz 1943. godine prikazan je stećak iz Donje Zgošće. U periodu nakon završetka Drugog svjetskog rata, od prikaza koje vezujemo za Bosnu i Hercegovinu, moguće je izdvojiti novčanicu od 1000 dinara iz 1946. godine na kojoj su prikazani slapovi u Jajcu ili pak novčanicu od 10 dinara koja nosi lik Atifa Heralića, radnika Željezare iz Zenice.

Od 1992. godine do uvođenja konvertibilne marke, na prostoru današnje BiH u opticaju je bilo više valuta – bosanskohercegovački dinar, srpski dinar, dinar Savezne Republike Jugoslavije, hrvatski dinar, novčanice i kovanice kune.

Dejtonskim sporazumom i Ustavom Bosne i Hercegovine osnovana je Centralna banka Bosne i Hercegovine koja je jedina odgovorna za izdavanje novca i monetarnu politiku u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Na temelju Zakona, CBBiH ima isključivo pravo izdavanja novčanica i kovanog novca KM, odnosno Upravno vijeće CBBiH je jedini autoritet u Bosni i Hercegovini koji donosi odluke o izdavanju zakonitog sredstva plaćanja i povlačenju iz optičaja zakonitog sredstva plaćanja, preko centrale, glavnih jedinica i ostalih filijala u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj.

Novčana jedinica Bosne i Hercegovine, konvertibilna marka (KM), koja se dijeli na 100 feninga (F) i predstavlja zakonsko sredstvo plaćanja na teritoriji Bosne i Hercegovine, nakon stavljanja prvih novčanica i kovanica KM u upotrebu od 1998.

godine, postala je simbol stabilnosti i pouzdanosti kojem građani Bosne i Hercegovine vjeruju. Takva stabilnost nikada nije došla u pitanje zbog dosljednog ispunjavanja jednog od osnovnih zadataka Centralne banke Bosne i Hercegovine koji se odnosi na stavljanje i povlačenje domaće valute (konvertibilne marke) u opticaj i iz opticaja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora, definisanog Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine.

Prve novčanice konvertibilne marke izdate su 22. 6. 1998. godine i to u apoenima 50 feninga, 1 KM, 5 KM i 10 KM. Novčanice u apoenima 20 KM, 50 KM i 100 KM izdate su 27. 7. 1998. godine, a novčanice u apoenu 200 KM 15. 5. 2002. godine.

Prva distribucija kovanica izvršena je 9. 12. 1998. godine i to u apoenima od 10, 20 i 50 feninga. Kovanice u apoenima 1 KM i 2 KM izdate su 31. 7. 2000. godine, a kovanice u apoenima 5 feninga i 5 KM 5. 1. 2006. godine.

U prethodnom periodu, radi praktičnije upotrebe kovanog novca u opticaju, povučene su iz opticaja novčanice KM apoena 50 feninga (prestala biti zakonsko sredstvo plaćanja 31. 3. 2003.), 1 KM (prestala biti zakonsko sredstvo plaćanja

31. 12. 2008.) i 5 KM (prestala biti zakonsko sredstvo plaćanja 31. 12. 2009.).

CBBiH je u više navrata kod ovlaštenih organizacija proizvodila nove količine novčanica i kovanog novca KM. Osnovni dizajn novčanica tom prilikom nije mijenjan, ali su pojedina zaštitna obilježja zamijenjena novim, s ciljem bolje zaštite novčanica od krivotvorenja, primjenjujući savremene tehnologije i nova dostignuća iz ove oblasti.

CBBiH kontinuirano osigurava redovno snabdijevanje novčanicama i kovanicama konvertibilne marke tako što realizuje zahtjeve komercijalnih banaka za KM gotovim novcem kojim se dalje snabdijevaju građani i pravna lica. Također, CBBiH kontinuirano povlači i zamjenjuje novčanice i kovani novac koji su upotrebom u opticaju postali nepodobni za opticaj.

Za CBBiH je izuzetno važno osigurati visoki kvalitet, integritet i zaštitu novčanica i kovanog novca KM u opticaju, a time i povjerenje javnosti u novčanu jedinicu Bosne i Hercegovine.

MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI CBBiH PRISUSTVOVAĆE NAJVIŠI DOMAĆI I MEĐUNARODNI ZVANIČNICI

Pripreme za održavanje međunarodne konferencije povodom obilježavanja 20. godišnjice Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) nastavljene su i u ljetnim mjesecima. Konferencija je najvažniji događaj kojim CBBiH obilježava dvije decenije rada, a prisustvovaće joj najviši domaći i međunarodni zvaničnici, guverneri, viceguverneri i drugi visoki zvaničnici centralnih banaka iz 15 zemalja regiona i Evrope, potom zvaničnici visokog ranga iz Evropske centralne banke, Evropske unije u BiH, međunarodnih finansijskih institucija, ambasadori i predstavnici svih subjekata finansijskog sektora u zemlji.

Konferencija će se sastojati iz tri sesije. U okviru prve sesije, na proteklih 20 godina CBBiH osvrnuće se bivši guverneri i aktuelni guverner CBBiH; druga sesija posvećena je novim izazovima za centralne banke u procesu pridruživanja

Evropskoj uniji, dok se treća odnosi na ključne makroekonomske aspekte u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. To će biti prilika da se čuju iskustva drugih zemalja, od kojih su neke već članice Evropske unije, neke su otvorile poglavlja u procesu pridruživanja, a koja će biti od izuzetnog značaja. Razmjena ideja i iskustava omogućiće CBBiH, kao i zemlji u cjelini, da se što bolje pripreme za put i proces koji je pred nama.

INFO CBBiH

POVODOM OBILJEŽAVANJA 20. GODIŠNJICE RADA, CBBiH OBJAVILA KORPORATIVNI VIDEO I TV SPOT

Povodom obilježavanja 20. godišnjice Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH), kreiran je i objavljen prigodni promotivni video.

Video je, u obje jezične verzije (BHS i engleska), objavljen na YouTube kanalu CBBiH (Centralna banka Bosne i Hercegovine/Central Bank of Bosnia and Herzegovina).

Osim navedenog videa, kreiran je i prigodan kratki TV spot koji je objavljivan u programu televizijskih kuća u BiH.

SANIRANI OŠTEĆENI DIJELOVI ZGRADE CBBiH U CENTRU SARAJEVA

Tokom ljetnih mjeseci, izvršeni su sanacioni radovi na zgradi Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) u centru Sarajeva. Riječ je o objektu koji je star oko 80 godina, vremenom je došlo do oštećenja pojedinih dijelova fasade, istaka i terasa koje se nalaze na južnoj strani objekta, a CBBiH, imajući u vidu zakonsku obavezu o održavanju objekta

i sigurnosti građana, poduzela je aktivnosti na sanaciji objekta. Kako se radi o objektu koji je proglašen nacionalnim spomenikom, početku izvođenja radova prethodilo je niz aktivnosti koje je odobrio Zavod za zaštitu nacionalnih spomenika.

CENTRALNOJ BANCI BOSNE I HERCEGOVINE NAGRADA ČASOPISA CAPITAL FINANCE INTERNATIONAL

AS WORLD ECONOMIES CONVERGE

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) dobila je nagradu časopisa Capital Finance International za najbolje upravljanje centralnom bankom u srednjoj i istočnoj Evropi u 2017. godini (Central Bank of Bosnia and Herzegovina – Banking Awards 2017 – Best Central Bank Governance – CEE 2017).

U obrazloženju za dodjelu nagrade, ovaj časopis naveo je kako je prepoznao modalitete kojima CBBiH tokom godina svoga rada doprinosi kontinuiranoj stabilnosti zemlje. Djelujući

kao nezavisna institucija, CBBiH se striktno pridržava režima valutnog odbora koji je omogućio monetarnu stabilnost uz punu pokrivenost domaće valute deviznim rezervama što, između ostalog, stvara preduslove za održiv ekonomski rast i razvoj zemlje.

CBBiH je izrazila zadovoljstvo zbog ovakvog priznanja koje je došlo u najboljem trenutku, u danima kada ova institucija obilježava 20. godišnjicu rada.

POSJETA PALESTINSKE MONETARNE VLASTI CENTRALNOJ BANCİ BOSNE I HERCEGOVINE

U sklopu Projekta za promociju finansijske edukacije i inkluzije između Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) i Evropskog fonda za Jugoistočnu Evropu (EFSE), Palestinska monetarna vlast je, uz tehničku pomoć Vlade Njemačke, 18. 7. 2017. godine, u okviru svoje studijske posjete o temi savjetovanja o dugu i finansijskoj edukaciji, posjetila i našu banku.

Naime, Palestinska monetarna vlast je centralna banka u nastajanju, a veliku odgovornost polažu na finansijsku edukaciju stanovništva, većinom kroz svoje nadležno Odjeljenje za platne sisteme i Službu za odnose s javnošću.

Viceguvernerka CBBiH Želimira Raspudić je pozdravila goste i zahvalila se na posjeti, a predstavnici Palestinske monetarne vlasti su zahvalili viceguvernerki, službenicima Odjeljenja za ljudske resurse i Odjeljenja za platne sisteme na prezentaciji o temi finansijske edukacije i osnivanju i radu platnih sistema u CBBiH, čije ideje će i njima koristiti u budućem radu.

Prisutni su se složili da je ovakva razmjena iskustva i korištenje najboljih praksi najučinkovitiji vid edukacije i prenosa znanja te se nadaju i budućoj saradnji.

CBBiH OBJAVILA STATISTIKU DIREKTNIH STRANIH INVESTICIJA U 2016. GODINI

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) objavila je statistiku direktnih stranih investicija za 2016. godinu, koja pokazuje da je priliv direktnih stranih investicija u 2016. godini iznosio 536,3 miliona KM, odnosno 1,8% BDP-a.

U strukturi direktnih stranih investicija, na vlasnički kapital se odnose prilivi od 289,4 miliona KM, iznos zadržanih zarada od 193,5 miliona KM, dok je u pogledu kategorije ostalog kapitala u 2016. godini zabilježen priliv u iznosu od 53,4 miliona KM.

U pogledu geografskog rasporeda, najviše priliva investicija u 2016. bilo je iz Hrvatske (119,0 miliona KM), Austrije (73,9 miliona KM) i Ujedinjenih Arapskih Emirata (66,0 miliona KM), Velike Britanije (52,2 miliona KM) te Holandije (51,0 miliona KM).

Posmatrano po djelatnostima, najviše investicija je realizovano u oblasti trgovine na veliko u iznosu od 148,8 miliona KM, zatim u oblasti finansijskih uslužnih djelatnosti (bankarski sektor), u iznosu od 139,1 miliona KM, zatim u oblasti proizvodnje duhanskih proizvoda 67,7 miliona KM i u proizvodnji hemikalija i hemijskih proizvoda 49,3 miliona KM te u djelatnosti telekomunikacija (34,2 miliona). U ukupan rezultat ulaze i odlivi investicija, pri čemu je najveći odliv u oblasti proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda u iznosu od 58,1 miliona KM.

Stanje direktnih investicija reflektuje i tokove u datom periodu, ali i druge ekonomske promjene (reevaluaciju, devizne kurseve, itd), pa stoga daje dodatnu informaciju u odnosu na posmatranje isključivo tokova. Na kraju 2016. godine stanje je iznosilo 12,96 milijardi KM, od čega se najveći dio od 68% odnosi na vlasničke udjele.

Najveći iznos stanja direktnih investicija se i dalje odnosi na Austriju (2,5 milijardi KM), Hrvatsku (2,2 milijarde KM) i Srbiju (2,1 milijardi KM).

Prvi put je uvedena statistika o izlaznim stranim direktnim investicijama iz Bosne i Hercegovine u inostranstvo. Očekivano su iznosi mnogo niži nego za ulazne investicije, ali pokazuju da ipak postoji investiranje od strane rezidenata u inostranstvo i u 2016. godni tokovi investiranja u inostranstvo iznosili su 65,9 miliona KM. Kao posljedica investiranja u proteklm godinama, ukupno stanje domaćih investicija u inostranstvo iznosi 748,4 miliona KM.

U skladu s politikom revizije, s objavljivanjem podataka za 2016. godinu izvršene su revizije iznosa za tokove i stanja direktnih stranih investicija i za prethodne godine.

GUVERNER SOFTIĆ NA KONFERENCIJI „UBRZAVANJE REALNE KONVERGENCIJE U CENTRALNOJ, ISTOČNOJ I JUGOISTOČNOJ EVROPI“

Guverner Centralne banke BiH dr. Senad Softić učestvovao je 10. i 11. jula 2017. godine na konferenciji pod nazivom „Ubrzavanje realne konvergencije u centralnoj, istočnoj i jugoistočnoj Evropi – uloga upravljanja i institucija“, koju je u Dubrovniku organizovala Hrvatska narodna banka (HNB) u saradnji s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF).

Tema konferencije bila je uloga upravljanja i institucija u konvergenciji, a posebna pažnja je usmjerena na pitanja gdje se zemlje danas nalaze u pogledu konvergencije, koja je uloga investicija, demografije i produktivnosti, kakvi su izgledi za približavanje životnog standarda zemalja centralne, istočne i jugoistočne Evrope razvijenijem dijelu Evrope u kontekstu usporenog globalnog rasta i dugoročnih nepovoljnih demografskih kretanja, te kakvu ulogu u tim procesima mogu imati institucije i vlade.

Na konferenciji su razmatrana i dotadašnja iskustva u konvergenciji i izazovi trenutnog rasta te naglašena iskustva zemalja u izgradnji institucija i njihova uloga u održivom rastu.

Takođe, održan je niz prezentacija i panela posvećenih temi konferencije: jačanju bruto nacionalnog dohotka po glavi stanovnika, odnosno izazovima i načinima približavanja nivoa dohodaka ove regije standardima zapadne Evrope.

Guverner Softić je učestvovao i u radu okruglog stola s generalnim direktorom MMF-a gđom Christine Lagarde, gdje je s guvernerima iz 16 zemalja centralne, istočne i jugoistočne Evrope kao i ministrima finansija iz nekoliko zemalja, razgovarao o ulozi MMF-a u ekonomiji navedenih zemalja.

